

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP114/2014
din 03.07.2014

cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Publicat : 26.06.2014 în MONITORUL OFICIAL Nr. 282-289 art. 600 Data intrării în vigoare

*Versiune în vigoare din 30.12.18 baza modificărilor prin
[LP238 din 08.11.18 MO441-447 din 30.11.18 art. 709;](#)*

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul reglementării

Prezenta lege stabilește cadrul legal, statutul juridic, principiile și direcțiile de activitate, funcțiile, atribuțiile, drepturile și obligațiile Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, organizarea activității în cadrul acesteia, finanțarea și activitatea economico-financiară a acesteia, precum și activitățile sale de bază în domeniul proprietății intelectuale.

Articolul 2. Reglementarea de către stat a domeniului proprietății intelectuale

(1) Statul garantează dreptul cetățenilor la proprietate intelectuală, libertatea creației artistice și științifice, precum și apărarea, în baza legii, a intereselor lor economice și personale ce apar în legătură cu practicarea diverselor genuri de creații intelectuale.

(2) Pe teritoriul Republicii Moldova, protecția juridică a proprietății intelectuale se asigură de către oficiul național de proprietate intelectuală, în conformitate cu legislația în domeniul proprietății intelectuale și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 3. Proprietatea intelectuală

(1) Proprietatea intelectuală este proprietate privată, care aparține persoanelor fizice sau juridice cu drept de posesiune, folosință și dispoziție.

(2) Proprietatea intelectuală cuprinde obiectele ce rezultă din activitatea intelectuală în domeniile industrial, economic, comercial, științific, informațional, literar și/sau artistic, precum și în alte domenii.

(3) Proprietatea intelectuală se constituie din următoarele componente:

- a) proprietatea industrială;
- b) dreptul de autor și drepturile conexe.

Articolul 4. Obiectele de proprietate intelectuală

(1) Se consideră obiect de proprietate intelectuală orice rezultat al activității intelectuale, confirmat și protejat prin drepturile corespunzătoare privind utilizarea acestuia.

(2) Obiectele de proprietate intelectuală se divizează în două categorii:

- a) obiecte de proprietate industrială (invenții, soiuri de plante, topografii de circuite integrate,

mărci, desene și modele industriale, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate);

b) obiecte ale dreptului de autor (opere literare, artistice și științifice) și ale drepturilor conexe (interpretări, fonograme, videograme și emisiuni ale organizațiilor de difuziune).

(3) De domeniul proprietății intelectuale țin și alte bunuri ce dispun de un sistem de reglementare separat, cum ar fi:

a) secretul comercial (know-how);

b) numele comercial.

(4) În cazul obiectelor de proprietate industrială, dreptul asupra acestora apare în urma înregistrării obiectului, a acordării titlului de protecție de către oficiul național de proprietate intelectuală sau în alte condiții prevăzute de legislația națională, precum și în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul obiectelor dreptului de autor și ale drepturilor conexe, înregistrarea nu este o condiție obligatorie pentru apariția și exercitarea drepturilor respective, aceste obiecte fiind protejate din momentul creării lor.

Articolul 5. Oficiul național de proprietate intelectuală

(1) Oficiul național de proprietate intelectuală este Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (denumită în continuare AGEPI), care își exercită funcțiile și atribuțiile stabilite de prezenta lege și de alte acte normative, asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a domeniului proprietății intelectuale și monitorizează respectarea legislației în acest domeniu.

(2) AGEPI activează în calitate de oficiu receptor al cererilor de acordare a protecției pentru obiectele de proprietate intelectuală în străinătate, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) AGEPI este independentă în adoptarea hotărârilor privind protecția juridică a obiectelor de proprietate intelectuală. Aceste hotărâri pot fi atacate la Comisia de contestații a AGEPI, în Arbitrajul specializat sau în instanța de judecată.

(4) AGEPI asigură protecția proprietății intelectuale și desfășoară activități ce includ, drept componente de bază, examinarea cererilor din domeniul proprietății intelectuale și acordarea titlurilor de protecție conform legislației naționale în domeniu, activități de soluționare extrajudiciară a litigiilor, de mediere și arbitraj specializat în domeniul proprietății intelectuale, de informare și documentare, de promovare și diseminare a informației, editorial-poligrafice, de instruire și pregătire a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale.

(5) AGEPI își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, legile speciale din domeniu și alte acte legislative, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și ordonanțele Guvernului, tratatele internaționale în domeniul proprietății intelectuale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul II

STATUTUL JURIDIC, ATRIBUȚIILE, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE AGEPI

Articolul 6. Statutul juridic

(1) AGEPI este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, responsabilă de promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale privind drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor și drepturile conexe. Regulamentul privind organizarea și funcționarea AGEPI, precum și structura și efectivul-limită ale acesteia se aprobă de Guvern.

(2) AGEPI are statut de persoană juridică cu sediul în municipiul Chișinău, cu o denumire oficială și o denumire prescurtată în limba de stat și o ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova.

(3) Bugetul AGEPI se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile stabilite de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

(3¹) Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate de AGEPI, nomenclatorul

serviciilor și cuantumul tarifelor la serviciile prestate de către aceasta se aprobă de Guvern.

(4) AGEPI reprezintă Republica Moldova în Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale, în alte organizații internaționale, regionale și interstatale pentru protecția proprietății intelectuale, întreține și dezvoltă relații de colaborare cu acestea, precum și cu instituțiile de profil ale altor state.

Articolul 7. Funcțiile și atribuțiile AGEPI

(1) AGEPI exercită următoarele funcții:

- a) planifică din punct de vedere strategic și implementează obiectivele de dezvoltare a sistemului național de proprietate intelectuală;
- b) organizează și gestionează funcționarea sistemului național de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- c) asigură promovarea propunerilor referitoare la cadrul normativ privind protecția proprietății intelectuale și perfecționarea legislației naționale în domeniu, avizează proiecte de acte normative elaborate de alte autorități publice;
- d) prestează servicii aferente domeniului proprietății intelectuale, în conformitate cu legislația.

(2) AGEPI are următoarele atribuții:

- a) recepționează și examinează cererile pentru acordarea protecției, acordă și eliberează, în numele statului, titluri de protecție pentru obiectele de proprietate intelectuală, conform legislației în domeniul proprietății intelectuale;
- b) gestionează și depozitează registrele naționale ale cererilor depuse și registrele naționale ale titlurilor de protecție acordate pentru invenții, soiuri de plante, topografii de circuite integrate, mărci, desene și modele industriale, registrele naționale ale indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, registrul de stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe, registrele naționale ale contractelor de licență, de cesiune, de gaj și de franchising referitoare la obiectele de proprietate industrială, registrul de stat al titularilor marcajelor de control, registrele naționale ale mandatarilor autorizați și evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale;
- c) administrează, stochează și dezvoltă bazele de date în domeniul proprietății intelectuale în conformitate cu legislația;
- d) elaborează, coordonează și execută programe și acorduri de colaborare cu alte țări și/sau organizații internaționale în domeniul său de activitate;
- e) elaborează și implementează programe de formare continuă și de perfecționare a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale;
- f) organizează cursuri de pregătire și de perfecționare a consilierilor, a mandatarilor autorizați și a evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale și eliberează certificate de calificare profesională;
- g) desfășoară activități editoriale în limita funcțiilor atribuite, editează și publică Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală și alte publicații destinate promovării domeniului proprietății intelectuale;
- h) elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni, formulare-tip și alte acte de procedură necesare executării prevederilor legislației în domeniul proprietății intelectuale;
- i) monitorizează activitatea Comisiei de contestații, Comisiei de mediere și a Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale;
- j) organizează și participă la expoziții, simpozioane, conferințe, concursuri, seminare și la alte activități naționale sau internaționale în domeniul proprietății intelectuale;
- k) acordă, la solicitare, servicii și consultanță în domeniul proprietății intelectuale;
- l) înregistrează contractele de cesiune, de licență, de gaj și de franchising ale drepturilor privind obiectele de proprietate industrială;
- m) publică datele privind cererile din domeniul proprietății intelectuale și titlurile de protecție;
- n) asigură evidența, stocarea și completarea colecției de documente și publicații de specialitate din domeniul proprietății intelectuale;
- o) efectuează, la cerere și contra plată, cercetări documentare în domeniul proprietății industriale;
- p) recepționează și examinează cererile și actele necesare pentru înregistrarea solicitanților în

Registrul de stat al titularilor marcajelor de control;

q) eliberează marcaje de control pentru titularii drepturilor asupra exemplarelor unor opere sau fonograme înregistrați la AGEPI;

r) efectuează, la cererea organelor competente, examinarea exemplarelor unor opere sau fonograme și întocmește rapoarte de constatare tehnico-științifică și de expertiză;

s) avizează, monitorizează și supraveghează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe.

Articolul 8. Drepturile AGEPI

Pentru realizarea funcțiilor și atribuțiilor sale, AGEPI are următoarele drepturi:

a) să încheie contracte conform funcțiilor și atribuțiilor sale, inclusiv contracte de prestări servicii, precum și alte acte juridice conform legislației în vigoare;

b) să stabilească sistemul de retribuire și stimulare a muncii conform legislației în vigoare;

c) să asigure pregătirea, reciclarea și perfecționarea cadrelor naționale în domeniul proprietății intelectuale;

d) să desfășoare activități editoriale în limita funcțiilor atribuite, să încheie și să execute contracte de editare conform legislației privind activitatea editorială;

e) să sprijine brevetarea în străinătate a invențiilor create în Republica Moldova conform procedurii aprobate de Guvern;

Articolul 9. Obligațiile AGEPI

AGEPI are următoarele obligații:

a) să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege și cu alte acte normative;

b) să asigure protecția și stocarea informațiilor confidențiale și a altor informații ce au devenit cunoscute în exercițiul atribuțiilor angajaților săi. Aceste informații pot fi prezentate unor autorități în condițiile legii;

c) să acorde sprijinul necesar, în limita competențelor atribuite prin lege, organelor împuternicite cu identificarea și combaterea contravențiilor și a infracțiunilor comise în materia drepturilor de proprietate intelectuală;

d) să creeze angajaților săi condiții corespunzătoare de muncă, să asigure securitatea muncii și securitatea antiincendiară, să respecte normele sanitare și de protecție a mediului ambiant;

Articolul 10. Colaborarea cu alte autorități, instituții și organizații

(1) În vederea realizării obiectivelor de dezvoltare a sistemului național de proprietate intelectuală este instituită Comisia națională pentru proprietatea intelectuală, în calitate de organ consultativ pe lângă Guvern, care are drept scop coordonarea activității și asigurarea interacțiunii ministerelor și a altor autorități administrative centrale, precum și a titularilor dreptului de proprietate intelectuală în activitatea de dezvoltare și consolidare a sistemului național de proprietate intelectuală și în lupta cu contrafacerea și pirateria în Republica Moldova. La fel, AGEPI colaborează cu autoritățile publice centrale și locale, cu alte instituții și organizații, cu societatea civilă și cu organizațiile internaționale.

(2) Modul de interacțiune și colaborare se stabilește în temeiul acordurilor încheiate cu autoritățile, instituțiile și organizațiile menționate la alin.(1), în temeiul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și al actelor normative din domeniu.

(3) În cadrul AGEPI pot fi create comisii și grupuri de lucru care sînt convocate pentru examinarea și soluționarea unor probleme specifice. În lucrările comisiilor și ale grupurilor de lucru pot fi implicați specialiști și experți din diverse domenii din cadrul altor instituții/organizații.

Capitolul VI

ACTIVITĂȚILE DE BAZĂ ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Secțiunea 1

Activitățile de examinare, de informare și documentare, de promovare și diseminare a informației, activitatea editorial-poligrafică, activitatea de instruire și pregătire în domeniul proprietății intelectuale

Articolul 20. Activitatea de examinare

- (1) Examinarea cererilor în domeniul proprietății intelectuale se face de către AGEPI în limita cerințelor speciale pentru fiecare obiect de proprietate intelectuală în parte, conform legislației.
- (2) Procedura de examinare este realizată, conform legislației naționale și internaționale în domeniul proprietății intelectuale, de către examinatorii din cadrul AGEPI care dispun de competența necesară.
- (3) În cadrul examinării cererilor din domeniul proprietății intelectuale se constată dacă acestea și obiectele de proprietate intelectuală la care se referă îndeplinesc cerințele stabilite în legile speciale în domeniul proprietății intelectuale și dacă întrunesc criteriile și elementele necesare pentru acordarea protecției.
- (4) Examinatorii sînt independenți în realizarea procedurilor de examinare și sînt responsabili de desfășurarea acestora în strictă conformitate cu legislația în domeniul proprietății intelectuale.
- (5) AGEPI asigură pregătirea profesională și perfecționarea continuă a examinatorilor prin organizarea unor cursuri de instruire a cadrelor în domeniul proprietății intelectuale, prin organizarea de seminare, inclusiv prin intermediul unor instituții în domeniu din străinătate.
- (6) La inițiativa AGEPI, examinarea cererilor din domeniul proprietății intelectuale depuse la AGEPI se poate face în cadrul oficiilor de proprietate intelectuală ale altor state, în baza unor acorduri de colaborare.

Articolul 21. Activitatea de informare și documentare

- (1) AGEPI desfășoară activități de informare și documentare și oferă, la cerere, acces la informațiile publice din domeniul proprietății intelectuale și la sursele de informare și documentare de referință, avînd drept scop stimularea activităților inovative, sporirea nivelului de conștientizare a avantajelor protecției obiectelor de proprietate intelectuală și facilitarea accesului liber, rapid și individual al tuturor persoanelor interesate la procedurile de protecție a obiectelor de proprietate intelectuală.
- (2) Pentru informare și documentare în domeniul proprietății intelectuale, persoanele interesate pot beneficia de serviciile bibliotecii specializate, arhivei și registrelor naționale, de asemenea pot accesa online bazele de date ale AGEPI.
- (3) Biblioteca specializată pune la dispoziția beneficiarilor orice informații și documente din domeniul proprietății intelectuale aflate în colecția de literatură și documente din domeniu, acordă asistență de informare și documentare din bazele de date naționale și internaționale, oferă alte servicii informațional-bibliografice în domeniu, de asemenea asigură păstrarea și completarea colecției de documente prin abonarea la edițiile periodice de specialitate, achiziționarea literaturii din domeniu și schimbul informațional bilateral.
- (4) Fondul documentelor de arhivă în domeniul proprietății intelectuale este constituit din fondul documentelor de procedură finalizate și depuse în păstrare conform legislației privind Fondul arhivistic al Republicii Moldova și poate fi consultat, la cerere, de persoanele interesate cu respectarea legislației în vigoare. Evidența, acumularea, păstrarea și utilizarea documentelor rezultate din procedurile de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală se asigură de AGEPI în conformitate cu Nomenclatorul arhivistic al AGEPI, regulamentele și instrucțiunile aprobate prin ordinul directorului general al AGEPI, coordonate cu Arhiva Națională a Republicii Moldova.
- (5) Registrele naționale de cereri de protecție și titluri de protecție acordate pentru invenții, mărci, desene și modele industriale, topografii de circuite integrate, soiuri de plante, precum și alte registre instituite conform unor legi speciale în domeniul proprietății intelectuale, cum ar fi registrele naționale ale indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate, specialităților tradiționale garantate, registrele naționale ale contractelor de licență, de cesiune, de gaj și de franchising referitoare la obiectele de proprietate industrială, registrul cererilor de

examinare a contestațiilor, registrul mărcilor notorii, registrul de stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe, registrul de stat al titularilor marcajelor de control, registrele naționale ale mandatarilor autorizați și evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale pot fi consultate, la cerere și gratuit, de orice persoană interesată. Principiile de instituire, ținere, reorganizare a registrelor naționale din domeniul proprietății intelectuale, precum și modul de lichidare a acestora sînt reglementate de legislația cu privire la registre.

(6) În scopul prelucrării, stocării și diseminării informației privind obiectele de proprietate intelectuală depuse spre înregistrare și/sau înregistrate, AGEPI administrează, păstrează și dezvoltă baze de date în domeniul proprietății intelectuale. Procedura de gestionare, completare și utilizare a bazelor de date se aprobă prin ordinul directorului general al AGEPI în conformitate cu legislația.

Articolul 22. Activitatea editorial-poligrafică

(1) Activitatea editorial-poligrafică în domeniul proprietății intelectuale se constituie din totalitatea activităților desfășurate de editura și tipografia instituite în cadrul AGEPI și este conformă cu legislația privind activitatea editorială.

(2) Activitatea editorial-poligrafică în domeniul proprietății intelectuale constă în pregătirea pentru tipar, tipărirea și difuzarea publicațiilor periodice oficiale și a celor de specialitate în domeniu (Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală, revista de proprietate intelectuală "Intellectus"), a materialelor distribuite, necesare promovării domeniului, precum și a titlurilor de protecție, cărților, broșurilor, culegerilor, cataloagelor, reclamelor, diplomelor, buletinelor informative și a altor materiale poligrafice pentru necesitățile interne ale AGEPI.

(3) Scopul activității editorial-poligrafice este reflectarea multilaterală și competentă a aspectelor sistemului național de proprietate intelectuală, elucidarea prevederilor legislației naționale și internaționale în domeniul proprietății intelectuale, publicarea unor materiale de informare, a unor studii științifice și metodologice referitoare la proprietatea intelectuală, punerea la dispoziția publicului a informației privind procedurile de obținere a protecției juridice pentru obiectele de proprietate intelectuală, relevarea mecanismelor de realizare și respectare a drepturilor obținute de titulari, de exploatare a obiectelor proprietății intelectuale, publicarea unor studii ale cercetătorilor și inventatorilor din diverse domenii ale științei, economiei și tehnicii.

Articolul 23. Editarea Buletinului Oficial de Proprietate Intelectuală

(1) AGEPI editează și publică lunar Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală în conformitate cu prezenta lege și cu legislația în domeniul proprietății intelectuale.

(2) În Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală se publică informații privind cererile din domeniul proprietății intelectuale depuse la AGEPI, titlurile de protecție acordate și certificatele înregistrate, modificările în statutul juridic al obiectelor de proprietate industrială, hotărârile Comisiei de contestații, deciziile instanțelor judecătorești privind litigiile în domeniul proprietății intelectuale, acte normative naționale și tratate internaționale, comunicări și alte informații de ordin general ce vizează domeniul proprietății intelectuale.

(3) Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală este publicat pe suport de hîrtie, în format electronic (pe CD-ROM), precum și pe pagina web oficială a AGEPI. Informația publicată pe suport de hîrtie, în format electronic și pe pagina web oficială are aceeași forță juridică.

(4) Procedura de editare, precum și cerințele privind publicarea informațiilor în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală se aprobă prin ordinul directorului general al AGEPI.

Articolul 24. Activitatea de instruire și pregătire a cadrelor

(1) Instruirea și pregătirea cadrelor în domeniul proprietății intelectuale se realizează prin desfășurarea unor cursuri de instruire în domeniu, organizate de AGEPI.

(2) Cursurile de instruire în domeniul proprietății intelectuale se organizează, la cerere, conform legislației în domeniul învățămîntului.

(3) Studiile se finalizează cu susținerea examenelor și cu eliberarea certificatelor de calificare "Consilier în proprietate intelectuală" și "Specialist în evaluarea proprietății intelectuale".

(4) Organizarea și desfășurarea cursurilor de instruire în domeniul proprietății intelectuale, perioada de instruire, lista persoanelor înscrise la cursuri și lista specialiștilor care asigură procesul de

instruire se aprobă prin ordinul directorului general al AGEPI.

(5) Programele cursurilor de instruire în domeniul proprietății intelectuale sînt elaborate de AGEPI și coordonate cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

(6) AGEPI colaborează cu instituțiile de învățămînt preuniversitar și universitar în vederea instruirii corpului profesoral și a tineretului studios în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv prin introducerea unor cursuri speciale în planurile și în programele de studii.

(7) AGEPI participă la programele de instruire în domeniul proprietății intelectuale a reprezentanților instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

Articolul 25. Activitatea de promovare și diseminare a informației

(1) AGEPI desfășoară activități de promovare și diseminare a informației privind proprietatea intelectuală în scopul sensibilizării și sporirii nivelului de conștientizare a beneficiarilor sistemului național de proprietate intelectuală și a societății civile privind rolul proprietății intelectuale în dezvoltarea economică, socială și culturală a țării.

(2) Promovarea și diseminarea informațiilor cu privire la proprietatea intelectuală au loc prin organizarea și desfășurarea expozițiilor, seminarelor, simpoziunelor și conferințelor naționale și internaționale în domeniul proprietății intelectuale, prin colaborarea cu reprezentanții instituțiilor de cercetare-dezvoltare din sfera științei și inovării, cu agenții economici, organizațiile necomerciale și cu mass-media, prin acordarea asistenței de specialitate și a consultațiilor în domeniu.

(3) AGEPI dezvoltă și administrează pagini de Internet în scopul diseminării și oferirii accesului online la informația din domeniul proprietății intelectuale.

Secțiunea a 2-a

Soluționarea extrajudiciară a litigiilor în domeniul proprietății intelectuale

Articolul 26. Comisia de contestații și competența acesteia

(1) Comisia de contestații este organul instituit în cadrul AGEPI, avînd dreptul de soluționare pe cale extrajudiciară a litigiilor în domeniul proprietății intelectuale.

(2) Atribuțiile Comisiei de contestații sînt:

a) soluționarea contestațiilor depuse împotriva deciziilor de înregistrare sau de respingere a înregistrării obiectelor de proprietate intelectuală, a hotărîrilor emise în cadrul procedurii de examinare a cererilor și de acordare a titlurilor de protecție pentru obiectele de proprietate intelectuală, precum și împotriva celor emise în perioada de valabilitate a titlurilor de protecție;

b) examinarea altor litigii în conformitate cu legile speciale în domeniul proprietății intelectuale și cu alte acte legislative.

(3) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de contestații și procedura de examinare a contestațiilor se aprobă de Guvern.

Articolul 27. Comisia de mediere în domeniul proprietății intelectuale și competența acesteia

(1) AGEPI instituie Comisia de mediere în domeniul proprietății intelectuale (denumită în continuare Comisie de mediere), care va coordona și va organiza activitatea mediatorilor în vederea examinării și soluționării litigiilor ce țin de competența sa în conformitate cu legile speciale din domeniul proprietății intelectuale, inclusiv cu prezenta lege.

(2) Participanți la procesul de mediere sînt părțile și mediatorul. Părțile pot recurge la mediere benevol, în baza unui acord comun, în conformitate cu legislația privind medierea.

(3) Atribuțiile de bază ale Comisiei de mediere sînt:

a) asigurarea bunei desfășurări a medierii, în cazul în care procedura de mediere are loc în cadrul AGEPI;

b) coordonarea și evidența procedurilor de mediere în domeniul proprietății intelectuale;

c) acordarea asistenței necesare mediatorilor și altor persoane implicate în procesul de mediere;

d) asigurarea păstrării secretului comercial, a confidențialității altor informații oficiale cu accesibilitate limitată ce i-au fost prezentate, în condițiile stabilite de lege;

e) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația.

(4) Comisia de mediere este constituită din 5 membri, dintre care doi sînt desemnați de AGEPI, doi - de Ministerul Justiției și unul este selectat din mediul academic printr-un concurs organizat de AGEPI.

(5) Activitatea Comisiei de mediere este coordonată de președintele acesteia, ales de către membrii desemnați ai Comisiei cu o majoritate de voturi.

(6) Comisia de mediere nu are dreptul să intervină în soluționarea litigiului ori să influențeze în vreun mod mediatorii.

(7) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de mediere și procedura de mediere sînt aprobate de Guvern.

Articolul 28. Mediatorul din cadrul Comisiei de mediere

(1) Mediator în cadrul Comisiei de mediere (denumit în continuare mediator) poate fi orice persoană fizică care are capacitatea de exercițiu deplină, studii superioare, calificare și experiență în domeniul proprietății intelectuale, nu are antecedente penale și a susținut examenul de atestare la Consiliul de mediere de pe lângă Ministerul Justiției.

(2) Persoanele care îndeplinesc condițiile specificate la alin.(1) sînt înscrise în lista de mediatori ai Comisiei de mediere, care este publică și are caracter de recomandare.

(3) Mediatorul are dreptul:

a) să solicite părților informații, materiale și documente necesare pentru desfășurarea procedurii de mediere;

b) să implice, dacă este necesar, alte persoane decît cele deja implicate în litigiu, specialiști în domeniu;

c) să informeze publicul referitor la desfășurarea activității sale de mediere, respectînd principiul confidențialității.

(4) Mediatorul are obligația:

a) să asigure respectarea principiilor medierii;

b) să informeze părțile cu privire la procedura de mediere, scopul și efectele acesteia;

c) să dirijeze procedura de mediere în mod independent și imparțial și să se abțină de la soluționarea unui litigiu dacă există anumite circumstanțe care l-ar împiedica să fie independent și imparțial;

d) să acționeze cu toată promptitudinea pentru ca părțile să ajungă la un acord reciproc convenabil într-un termen rezonabil;

e) să restituie materialele și documentele ce i-au fost transmise de părți în cadrul procedurii de mediere.

(5) Părțile pot alege, de comun acord, 1, 2 sau 3 mediatori din lista de mediatori ai Comisiei de mediere. Dacă părțile nu și-au desemnat ele însele mediatorul (mediatorii), acesta (aceștia) va fi numit (vor fi numiți) de către Comisia de mediere după consultarea cu părțile și cu acordul mediatorului (mediatorilor).

(6) Cuantumul onorariului mediatorului se stabilește prin acordul părților și nu depinde de rezultatul final al medierii.

Articolul 29. Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale și competența acestuia

(1) Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale (denumit în continuare Arbitraj specializat), în calitate de organ permanent pe lângă AGEPI, este investit cu funcția de soluționare a litigiilor ce apar între persoane fizice și/sau juridice în domeniul proprietății intelectuale, cu condiția existenței între acestea a convenției de arbitraj.

(2) Arbitrajul specializat examinează litigiile vizînd următoarele aspecte:

a) calitatea de autor;

b) raporturile dintre coautori;

c) prioritatea;

d) raporturile dintre autorul obiectului de proprietate intelectuală creat în exercițiul atribuțiilor de serviciu și angajator, referitoare la modul de remunerare, dreptul de depunere a cererii și cuantumul remunerației;

- e) eliberarea titlului de protecție;
  - f) drepturile exclusive;
  - g) gestiunea colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe vizînd cuantumul remunerației și alte condiții de acordare a licențelor;
  - h) alte aspecte din domeniul proprietății intelectuale.
- (3) Arbitru în Arbitrajul specializat poate fi orice persoană fizică care are competența profesională necesară în domeniul proprietății intelectuale pentru a soluționa litigiile specificate la alin.(2).
- (4) Părțile sînt libere să stabilească numărul de arbitri și modul de numire a acestora, precum și locul desfășurării procedurii arbitrale.
- (5) Lista arbitrilor se aprobă în modul stabilit de AGEPI și are caracter de recomandare.
- (6) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat și procedura arbitrală sînt aprobate de Guvern.

Secțiunea a 3-a

Reprezentarea în domeniul proprietății intelectuale

Articolul 30. Principiile generale privind reprezentarea în domeniul proprietății intelectuale

- (1) Persoanele fizice sau juridice care au domiciliul sau sediul principal, sau o întreprindere industrială ori comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova acționează în fața AGEPI personal sau prin intermediul unui reprezentant împuternicit printr-o procură.
- (2) Persoanele fizice sau juridice care nu au nici domiciliul, nici sediul principal, nici o întreprindere industrială ori comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova vor fi reprezentate în fața AGEPI, în procedurile stabilite de legile speciale în domeniul proprietății intelectuale, de un mandatar autorizat în proprietatea intelectuală (denumit în continuare mandatar autorizat), împuternicit printr-o procură.
- (3) Calitatea de mandatar autorizat poate fi dobîndită de către orice persoană fizică care este cetățean al Republicii Moldova, are domiciliul permanent în Republica Moldova, cunoaște limba de stat, are studii superioare, a susținut examenul în fața Comisiei de atestare și disciplină a mandatarilor autorizați în domeniul proprietății intelectuale din cadrul AGEPI (denumită în continuare Comisie de atestare și disciplină) și are o practică de cel puțin 3 ani în domeniul proprietății intelectuale sau studii superioare în acest domeniu, sau studii de consilier în domeniul proprietății intelectuale.
- (4) Modul de atestare a cunoștințelor mandatarului autorizat, de înregistrare în Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, de monitorizare și desfășurare a activității mandatarilor autorizați, precum și modul de organizare și funcționare a Comisiei de atestare și disciplină se stabilesc de Guvern.
- (5) Atestarea cunoștințelor mandatarului autorizat, înregistrarea și operarea modificărilor în Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, eliberarea certificatului de mandatar autorizat sau a duplicatului acestuia, precum și perfecționarea mandatarilor autorizați se fac contra plată, în conformitate cu legislația în domeniul proprietății intelectuale.

Articolul 31. Drepturile și obligațiile mandatarului autorizat

- (1) Mandatarul autorizat are dreptul:
- a) să activeze ca reprezentant în orice formă admisă de legislația cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
  - b) să formeze asociații profesionale sau să adere la asemenea asociații;
  - c) să delege împuternicirile sale unui alt reprezentant, în cazul în care clientul i-a permis o astfel de substituție, în cazul în care substituția a fost prevăzută în procură sau în cazul în care este silit de circumstanțe, în scopul protejării intereselor clientului;
  - d) să fie remunerat pentru activitatea profesională și să-i fie recuperate cheltuielile suportate în interesul clientului;
  - e) să aplice orice mijloace legale pentru obținerea rezultatelor scontate;

f) să nu acorde servicii dacă clientul nu-și onorează obligațiile sau înaintează cerințe a căror îndeplinire contravine normelor deontologice profesionale.

(2) Mandatarul autorizat are următoarele obligații:

a) să nu divulge informațiile obținute de la client decât în limitele contractului și ale procurii;

b) să acționeze cu bună-credință și probitate profesională;

c) să întreprindă toate măsurile necesare pentru respectarea drepturilor și intereselor legale ale clientului;

d) să nu acorde servicii clientului care înaintează cerințe a căror îndeplinire contravine legislației în vigoare;

e) să refuze acordarea de servicii persoanelor ale căror interese contravin intereselor persoanelor pe care le reprezintă, precum și în cazul în care la procesul de examinare participă persoane cu care mandatarul autorizat este în relații de căsătorie, de rudenie sau de afinitate de pînă la gradul II inclusiv;

f) să nu reprezinte în unul și același proces clienți cu interese contrare;

g) să îndeplinească cerințele clientului, cu excepția cazurilor în care abaterea de la aceste cerințe este doar în interesul clientului, iar mandatarul autorizat nu a avut posibilitatea să ceară acordul acestuia ori nu a primit la timp răspunsul la demersul său, informînd în acest caz clientul cît mai urgent posibil;

h) să aducă la cunoștința clientului, la cererea acestuia, toate informațiile despre modul de respectare a contractului, să prezinte rapoarte și să-i transmită fără întârziere toate materialele primite în legătură cu executarea contractului;

i) să informeze neîntîrziat persoanele despre care știe că ar putea avea drepturi sau obligații contractuale cu privire la decesul clientului persoană fizică sau cu privire la suspendarea activității clientului persoană juridică ce nu are succesori.

Articolul 32. Răspunderea mandatarului autorizat

(1) Mandatarul autorizat care și-a încălcat obligațiile prevăzute în contract sau obligațiile profesionale poartă răspundere conform legislației.

(2) Reclamațiile, cererile și sesizările persoanelor interesate referitoare la încălcările comise de mandatarul autorizat se depun la Comisia de atestare și disciplină sau în instanța judecătorească.

(3) Comisia de atestare și disciplină examinează dosarul privind încălcarea comisă de mandatarul autorizat în prezența acestuia.

(4) La determinarea răspunderii, Comisia de atestare și disciplină va lua în considerare gravitatea încălcării, împrejurările în care aceasta a fost comisă, activitatea anterioară a mandatarului autorizat în domeniul proprietății intelectuale și atitudinea acestuia față de încălcarea comisă.

(5) Comisia de atestare și disciplină poate aplica mandatarului autorizat care și-a încălcat obligațiile următoarele sancțiuni:

a) avertisment;

b) mustrare;

c) suspendarea activității pe o durată maximă de 6 luni cu adoptarea deciziei de susținere a examenului de atestare;

d) radierea din Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală.

(6) Decizia Comisiei de atestare și disciplină privind aplicarea sancțiunii stabilite este aprobată de directorul general al AGEPI. Aplicarea sancțiunii se înscrie în Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală.

(7) Dacă persoana sancționată conform prevederilor alin.(5) lit.a) sau b) nu va comite o nouă încălcare timp de un an de la aplicarea sancțiunii respective, se va considera că ea nu a fost sancționată, iar sancțiunea înscrisă în Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală va fi radiată.

(8) Decizia Comisiei de atestare și disciplină privind sancțiunea aplicată mandatarului autorizat poate fi atacată conform prevederilor legislației.

Articolul 33. Suspendarea și încetarea activității mandatarului autorizat

- (1) Activitatea mandatarului autorizat se suspendă în următoarele cazuri:
- a) mandatarul autorizat a depus o cerere de suspendare a activității sale;
  - b) Comisia de atestare și disciplină a luat decizia de aplicare a sancțiunii prevăzute la art.32 alin.(5) lit.c);
  - c) mandatarul autorizat a devenit salariat al AGEPI;
  - d) există o hotărâre a instanței de judecată în acest sens.
- (2) Încetarea activității mandatarului autorizat și radierea sa din Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală au loc în următoarele cazuri:
- a) mandatarul autorizat a depus o cerere de încetare a activității;
  - b) mandatarul autorizat și-a pierdut cetățenia Republicii Moldova ori și-a mutat domiciliul în afara teritoriului Republicii Moldova;
  - c) **mandatarul autorizat este supus unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei;**
  - d) mandatarul autorizat este sancționat conform art.32 alin.(5) lit.d);
  - e) mandatarul autorizat a decedat;
  - f) există o hotărâre a instanței de judecată în acest sens.
- (3) În cazul în care mandatarul autorizat nu a activat timp de 5 ani consecutiv, conform datelor deținute de AGEPI, și nu a contestat în Comisia de contestații decizia privind radierea sa în termen de 15 zile de la data expedierii acesteia, acesta este radiat din Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, în totalitate sau doar referitor la un obiect/câteva obiecte de proprietate intelectuală, cu excepția situației în care el și-a suspendat singur activitatea.
- (4) Suspendarea sau încetarea activității mandatarului autorizat se face în baza deciziei Comisiei de atestare și disciplină sau a hotărârii instanței de judecată, informația respectivă fiind publicată în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală.
- (5) Suspendarea activității mandatarului autorizat prevăzută la art.32 alin.(5) lit.c) poate înceta înaintea expirării termenului pentru care a fost aplicată, cu condiția că mandatarul autorizat a depus o cerere în acest sens, a expirat cel puțin jumătate din termenul de suspendare și acesta a susținut examenul de atestare.
- (6) În cazul radierii mandatarului autorizat din Registrul național al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, certificatul acestuia își pierde valoarea juridică.

Secțiunea a 4-a

Evaluarea în domeniul proprietății intelectuale

Articolul 34. Principiile generale privind evaluarea în domeniul proprietății intelectuale

- (1) Evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală reprezintă un proces de evaluare a utilității rezultatelor activității intelectuale, exprimate în echivalentul valoric al caracteristicilor tehnice, de consum, economice și de altă natură ale obiectelor în cauză, și este reglementată de legislația cu privire la activitatea de evaluare.
- (2) Obiectul activității de evaluare este calculul valorii de piață, de bilanț sau al altei valori a obiectelor de proprietate intelectuală, în funcție de scopul utilizării rezultatelor obținute.
- (3) Subiecți ai activității de evaluare sînt, pe de o parte, evaluatorii și întreprinderile de evaluare, iar pe de altă parte, beneficiarii serviciilor de evaluare.
- (4) Calitatea de evaluator al obiectelor de proprietate intelectuală poate fi dobîndită de către o persoană fizică cu o bună reputație și studii superioare în evaluare, studii superioare economice sau tehnice, care are cetățenia Republicii Moldova și este titular al certificatului de calificare al evaluatorului, care posedă o experiență de muncă în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv în calitate de evaluator sau stagiar, de cel puțin un an și nu are antecedente penale nestinse.
- (5) Modul și condițiile de eliberare a certificatului de calificare al evaluatorului obiectelor de proprietate intelectuală, precum și procedura de atestare și reatestare a evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală se stabilesc de Guvern.

Articolul 35. Drepturile și obligațiile evaluatorului obiectelor de proprietate intelectuală

(1) Evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală are dreptul:

- a) să planifice în mod independent efectuarea lucrărilor de evaluare, conform legislației și contractului de prestare a serviciilor de evaluare;
- b) să determine abordările și metodele de evaluare, conform legislației în domeniul evaluării și standardelor de evaluare;
- c) să aibă acces la documentația beneficiarului, necesară pentru efectuarea evaluării;
- d) după caz, să solicite administrației întreprinderii de evaluare implicarea altor evaluatori și specialiști în procesul de evaluare;
- e) să fie membru al asociațiilor obștești ale evaluatorilor și să participe la activitatea acestora.

(2) Evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală are dreptul să renunțe, în condițiile legii, la efectuarea evaluării în cazul în care beneficiarul:

- a) a încălcat clauzele contractului de prestare a serviciilor de evaluare;
- b) nu a prezentat actele necesare pentru evaluare sau a prezentat acte care conțin date incomplete sau eronate;
- c) a intervenit în acțiunile evaluatorului pentru a influența rezultatele evaluării.

(3) Evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală este obligat:

- a) să efectueze evaluarea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și cu contractul de prestare a serviciilor de evaluare;
- b) să efectueze evaluarea în mod conștiincios;
- c) să asigure confidențialitatea informației furnizate de beneficiar.

(4) Evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală nu are dreptul să efectueze evaluarea obiectelor de proprietate intelectuală în cazurile în care:

- a) este titularul obiectului de proprietate intelectuală care urmează a fi evaluat;
- b) este beneficiarul serviciilor de evaluare a obiectelor de proprietate intelectuală;
- c) este în relații de căsătorie, de rudenie ori de afinitate pînă la gradul II inclusiv sau este asociatul uneia din persoanele specificate la lit.a) și b).

Articolul 36. Suspendarea și încetarea activității evaluatorului obiectelor de proprietate intelectuală

(1) Activitatea evaluatorului obiectelor de proprietate intelectuală se suspendă în cazurile în care:

- a) evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală depune o cerere de suspendare a activității sale;
- b) Comisia de atestare și disciplină a adoptat decizia de retragere a certificatului de calificare din motivul încălcării de către evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală a obligațiilor sale, prevăzute la art.35;
- c) evaluatorul obiectelor de proprietate intelectuală a devenit salariat al AGEPI;
- d) există o hotărîre a instanței de judecată în acest sens.

(2) Încetarea activității evaluatorului obiectelor de proprietate intelectuală și radierea sa din Registrul național al evaluatorilor obiectelor de proprietate intelectuală au loc în cazurile în care:

- a) evaluatorul a depus o cerere de încetare a activității sale;
- b) evaluatorul și-a pierdut cetățenia Republicii Moldova sau și-a mutat domiciliul în afara teritoriului Republicii Moldova;
- c) **evaluatorul este supus unei măsuri de ocrotire judiciare sub forma tutelei; modificat prin LP238 din 08.11.18 MO441-447 din 30.11.18 art. 709;**
- d) evaluatorul a fost sancționat pentru o contravenție sau faptă penală comisă în domeniul său de activitate, în conformitate cu legislația;
- e) evaluatorul a decedat;
- f) există o hotărîre a instanței de judecată în acest sens.

Capitolul VII

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 37. Organizarea executării prezentei legi

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art.82 alin.(2) lit.i), secțiunea 1 a capitolului VII și art.117 alin.(3) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr.259-XV din 15 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.125-129, art.663).

(2) Până la punerea în concordanță a legislației în vigoare cu prevederile prezentei legi, actele normative se vor aplica în măsura în care nu contravin prezentei legi.

(3) Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea în concordanță a legislației cu prezenta lege;

b) va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va adopta actele normative necesare aplicării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor CORMAN

Nr.114. Chișinău, 3 iulie 2014.